

ՄԱՐՄԻՆ, ՆԻԻԹ ԵՒ ՄՈՒԵՔԻԻԼ

Մարմին կը կոչուի ամէն ինչ, որ գոյութիւն ունի, այսինքն ունի ծանրութիւն եւ ծաւալ: Օրինակ՝ շաքարը (կլիւբոգը), գոր կ'ուտենք, ջուրը, գոր կը խմենք, բնածխական կազը, գոր կ'արտաշնչենք:

Օդը, կը բաղկանայ թթուածինէ, բորակածինէ, բնածխական կազէ եւ այլ կազերէ:

Թթուածինը, ջուրը, բնածխական կազը նիւթեր են:

Նիւթ մը կը բաղկանայ մէկ կամ մէկէ աւելի տարրեր տարրերէ:

Տարր կը կոչուի պարզ կամ զուտ, սկզբնական նիւթը:

Թթուածինը մէկ տեսակի տարրէ բաղկացած է, իսկ բնածխական կազը, երկու տեսակ տարրերէ, բնածուխի տարրէ եւ թթուածինի տարրէ:

Բնածուխ + թթուածին \rightarrow բնածխական կազ

Շաքարը կը բաղկանայ երեք տարրերէ՝ բնածուխ, թթուածին եւ ջրածին:

Բնածուխ + թթուածին + ջրածին \rightarrow շաքար
(կլիւբոգ)

Ջուրի բաղկացուցիչ տարրերն են թթուածինը եւ ջրածինը:

Ջրածին + թթուածին \rightarrow ջուր

ԲՈՒՈՐ ՆԻԹԵՐԸ ԿԱԶՄՈՒԱԾ ԵՆ
ՇԱՏ ՓՈՔԻ ՄԱՍՆԻԿՆԵՐԷ:

Փորձ.— Ներկի փոփր հատիկ,
գաւաթ (5 հատ), ջուր:

1. Ջուր պարունակող
գաւաթին մէջ դի՛ր ներկի
հատիկը: Ի՞նչ կը պատահի:

.....

.....

2. Գունաւոր ջուրէն ֆիչ մը
լեցո՛ւր երկրորդ գաւաթի
մը մէջ, ապա վրան ջուր ա-
ւելցո՛ւր: Երկրորդ գաւա-
թին ջուրին գոյնը աւելի բաց
է քան առաջինը:

3. Երրորդ գաւաթի մը մէջ
լեցո՛ւր ֆիչ մը լուծոյթ եւ
կրկին ջուր աւելցուր. բաղ-
դատէ՛ առաջին եւ երրորդ
գաւաթներու ջուրերուն
գոյները:

Եթէ այսպէս քանի մը
անգամ կրկնենք նոյն գործողութիւնը, լու-
ծոյթին գոյնը աւելի եւ աւելի բաց կը դառնայ:
Վերջին լուծոյթին գոյնը քէեւ շատ բաց է, այ-
սուհանդերձ անոր իւրաքանչիւր կաթիլին մէջ
կան ներկի մասնիկներ: Մենք ջուրին մէջ լուծե-
ցինք ներկի փոփր հատիկ մը, իսկ վերջին լու-
ծոյթը կը պարունակէ ներկէն շատ փոփր մաս
մը միայն:

Այս կը նշանակէ, որ ներկի հատիկը կազմուած էր բազմաթիւ մասնիկներէ, որոնք շատ փոքր են: Այս եւ այլ շատ ուրիշ փորձեր ցոյց կու տան քէ.—

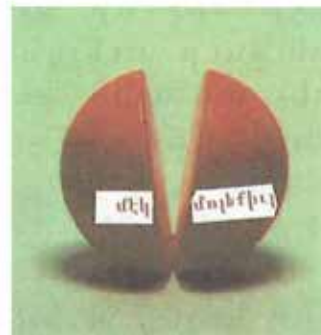
Նիւթերը կազմուած են շատ փոքր մասնիկներէ: Այն մասնիկները, որոնք նիւթերը կը կազմեն, մոլեփիւլներ կը կոչուին:

Իւրաքանչիւր նիւթի մոլեփիւլը այդ նիւթին մանրագոյն մասնիկն է:

Շաքարի մանրագոյն մասնիկը շաքարի մոլեփիւլն է:

Ջուրի մանրագոյն մասնիկը ջուրի մոլեփիւլն է:

Սովորական միջոցներով մոլեփիւլները չենք կրնար տեսնել, բայց փորձերով կրնանք հաստատել անոնց գոյութիւնը:

Եթէ շաքարի մոլեփիւլը երկուփի կիսենք շաքար կ'ունենանք:

Ո՛չ, շաքարի մանրագոյն մասնիկը, որ շաքարի յատկութիւնն ունի, շաքարի մոլեփիւլն

Ամբողջացո՛ւր՝ ծաւալ, ջուրի մոլեֆիւլ, ծանրութիւն, հեղուկներ, մարմիններ, ջուրի կաթիլներէ, մոլեֆիւլներէ:

1. Ամէն ինչ, որ ունի եւ որոշ կը գրաւէ, մարմին կը կոչուի:

2. Ջուրի մանրագոյն մասնիկը կը կոչուի

3. Ջուրը եւ շափարը են:

4. Մարմինները կազմուած են

	ԱՅՈ	ՈՉ
5. 10 կրամ շափար եւ 100 կրամ շափար նոյնֆա՞ն շափարի մոլեֆիւլներ կը կը պարունակեն:	☐	☐
6. 10 կրամ շափար եւ 100 կրամ շափար նոյն տեսակի մոլեֆիւլներէ՞ կը բաղկանան:	☐	☐
7. Ջուրի մոլեֆիւլը նոյնանմա՞ն է շափարի մոլեֆիւլին:	☐	☐
8. Օդը կը պարունակէ թթուածին եւ բորակածին եւ շատ քիչ ֆանակութեամբ այլ կազային մարմիններ: Թթուածինի մոլեֆիւլը կը տարբերի՞ բորակածինի մոլեֆիւլէն:	☐	☐
9. 10 կրամ շափար եւ 10 կրամ ջուր նոյն տեսակի՞ մոլեֆիւլներէ կը բաղկանան:	☐	☐